

KÖZLEMÉNY

A magyar feltalálás évszázada

A huszadik század a világban a feltalálás évszázada volt. A találmányok nagymértékben hozzájárultak a tudomány fejlődéséhez, a bővülő ismereteink pedig újabb és újabb alkotásokhoz szolgáltatottak alapot. A bejegyzett szabadalmak száma a világban e század alatt évről évre növekedett.

Hazánkban, ebben az évszázadban magyar feltalálóknak közel 123 ezer szabadalmat adtak meg. Ebből kerekén 83 ezret 1950-ig és 40 ezret napjainkig. Ez a több mint ötven százalékos csökkenés így hatalmas hanyatlást mutat a hazai feltalálás terén.

A valós megítéléséhez figyelembe kell venni azt, hogy Magyarország lakóinak száma e század folyamán jelentősen változott, tehát az összevethetőség miatt célszerű az adatokat egymillió országlakosra vetítve, valamint negyedszázados bontásban vizsgálni. A szerzői joggal védett művek, a tudományos közlemények, a művészi alkotások pontos száma megállapíthatatlan, számuk arányos a regisztrált találmányokéval. Tehát ezekből az adatokból következtetni lehet az ország teljes szellemi potenciáljának alakulására.

A „Hunpatéka” magyar szabadalmi adatbázis (www.hpo.hu) 2000/3. szeptemberi kiadásából megállapítható megfelelő időszakokra bontva azon szabadalmak száma, melyeket magyar illetőségű feltalálók találtak fel.

1. táblázat: a hazai feltalálás a 20. században

időszak		szabadalom db	egymillió lakosra/25 év	%-ban
I.	1900-1924	54 766	2633	69
II.	1925-1949	29 723	3810	100
III.	1950-1974	16 086	1608	42
IV.	1974-1999	26 396	2639	69

Látható az adatokból, hogy Trianon után az ország szellemi téren nem roppant, össze. Horthy Miklós kormányzósága alatti időszakban mutatott teljesítményünk jelentősen felülmúlta, mint a megelőző, és mint a következő negyedszázadokban elért szellemi eredményeinket. A III. negyedszázadban, a klasszikus szocializmus korában az alkotói tevékenység jelentősen visszaesett. Függetlenségünk elvesztése, és a sok évszázados társadalmi-gazdasági rendünk szétrombolásának ez lett az egyik legsúlyosabb következménye. Az utolsó negyedszázadban pedig a számadatok tanúsága szerint éppen hogy elértük a Trianon előtti szintet.

Megállapítható tehát, hogy a huszadik század második 50 évében megnyilvánult súlyos visszaesés miatt e században Magyarország szellemi téren hanyatlott.

Érdemes külön vizsgálni a közelmúltat. A polgári restaurációt az új gazdasági mechanizmus bevezetése készítette elő. Ennek hatása a 80-as évekre beérett (GMK, „háztáji” korszak), amely jól nyomon követhető a 2 sz. táblázatból a szabadalmak számának növekedésében. Oly annyira, hogy 1986-ban évszázados rekordot állítottunk fel ezen a téren.

2 sz. táblázat: hazai feltalálás 1980-tól napjainkig

Év	Szabadalom db	%-ban
1980	2356	53
1981	2755	62
1982	3283	74
1983	4265	96
1984	4340	97
1985	3901	88
1986	4457	100
1987	4084	91
1988	3667	82
1989	3685	83
1990	3835	86
1991	3458	78
1992	2756	62
1993	2030	46
1994	1574	35
1995	1585	36
1996	835	19
1997	710	16
1998	523	12
1999	464	10
2000. I. f.é.	191	várható: 9
Összehasonlításra adatok		
1913	4822	(20,8 millió lakos)
1923	2390	
1928	2678	
1939	1263	
1943	889	(háborús évek)
1945	201	(háborús évek)
1947	559	
1948	532	

Az adatokból leolvasható, hogy az alkotóerő a nyolcvanas évek közepén tetőzött, majd a kilencvenes évek közepéig lassan, az utóbbi években viszont évről évre jelentősen hanyatlik. Napjainkban ezen a téren olyan a helyzet, mint a II. világháború alatt. A technikai fejlődése a világban pedig egyre gyorsul, a szabadalmazott találmányok száma szakadatlan növekedik.

A kilencvenes években még 10 000 magyar műszaki alkotás és ennek megfelelő egyéb mű születhetett volna meg. Ez esetben Hazánk szellemi potenciálja elérte volna a Horthy korszak szintjét.

A Magyar Feltalálók Egyesülete több mint tíz éve azon munkálkodik, hogy az illetékesek, a törvényhozóink és a végrehajtó hatalom birtokosai hozzanak érdemi intézkedéseket a hanyatlás megállítására, és a fejlődés beindítására, de hasztalan. Beadványaink rendre válaszolatlanul maradtak.

A Magyar Feltalálók Egyesülete mindent elkövet, hogy a világ közvéleménye kedvező képet alkosson rólunk ebben a tekintetben. Több mint egy évtizede, és 2000-ben is, külföldön és hazánkban rendezett feltaláló versenyeken sikerült úgy szerepelnünk, mintha változatlanul feltaláló nagyhatalom lennénk. Ebben az évben több mint ötven értékes díjat nyertünk külföldön találmányainkkal. A külföldi kiállításokról jelentős üzleti kapcsolatokkal tértünk haza.

Köszönhetjük ezt a sikersorozatot elsősorban igen aktív egyesületi tagságunknak és a Gazdaságfejlesztési Célelőirányzat, a Magyar Szabadalmi Hivatal, a Richter Gedeon Rt, a Danubia és az SBG&K szabadalmi ügyvivői irodáknak, valamint a MATÁVNET kft eseti anyagi támogatásának.

Kötelességünknek érezzük a 21. század adventjén megkísérelni tájékoztatni a széles nyilvánosságot az alkotóképességünk 20. századi helyzetéről, hogy álljanak mellénk harcunkban, a szellemi értékeink gyarapításáért.

Budapest, 2000. december 11.

Dr. Vedres András főtitkár